

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО ПРОЄКТУ РІШЕННЯ ОБЛАСНОЇ РАДИ „ПРО ОБЛАСНИЙ БЮДЖЕТ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА 2020 РІК”

Інформація про соціально-економічний стан області в 2019 році та прогноз на 2020 рік, які покладено в основу проєкту обласного бюджету

Ситуація в економічній та соціальній сферах області по більшості показників має позитивну динаміку.

Індекс промислової продукції за січень-вересень 2019 року склав 91,5%. Зросли обсяги продукції на підприємствах добувної промисловості і розробленні кар'єрів (+3,7%), на підприємствах переробної промисловості – з металургійного виробництва, виробництва готових металевих виробів, крім машин і устаткування (+40,6%), з виробництва гумових і пластмасових виробів (+3,9%), з виробництва хімічних речовин і хімічної продукції (+0,2%).

Скоротились обсяги продукції на підприємствах машинобудування (-22,9%), текстильного виробництва, виробництва одягу, шкіри та виробів зі шкіри (-20,1%), з виготовлення виробів з деревини, виробництва паперу та поліграфічної діяльності (-14,2%), з виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів (-14,1%), з постачання електроенергії, газу, пари та кондиціонованого повітря (-5,2 %).

Обсяг реалізованої промислової продукції за січень-вересень 2019 року становив 25,3 млрд гривень.

За 9 місяців 2019 року **індекс виробництва валової продукції сільськогосподарства** складав 99,5%, у тому числі в сільськогосподарських підприємствах – 102,9 %, у господарствах населення – 94,0%.

Продовжується розбудова тваринницьких об'єктів, зерносушильного господарства та інших об'єктів виробничої інфраструктури.

Оборот роздрібної торгівлі (з урахуванням обороту фізичних осіб) становив майже 14,0 млрд грн, що на 1,0% більше ніж за відповідний період 2018 року.

Обсяг виконаних будівельних робіт за січень-вересень 2019 року склав 1 217,9 млн грн, що у 1,6 раза більше ніж за такий період 2018 року.

У I півріччі поточного року **в експлуатацію введено** 64,0 тис. м² нового житла, що на 37,3% більше ніж за січень-червень минулого року.

Підприємства та організації області за рахунок усіх джерел фінансування освоїли 3,2 млрд грн **капітальних інвестицій**, що на 17,0% менше порівняно з 9 місяцями 2018 року. Обсяг освоєних капітальних інвестицій у розрахунку на одну особу склав 3 163,1 гривні.

Найбільше інвестицій освоєно у сільському, лісовому та рибному господарстві – 1,6 млрд грн (50,7% від загального обсягу) та промисловості – 468,1 млн грн (14,7%), переважна більшість у цій сфері припадала на підприємства переробної промисловості – 323,1 млн грн (10,2%), у будівництві – 333,9 млн грн (10,5%), у державному управлінні й обороні, обов'язковому соціальному страхуванні – 322,3 млн грн (10,1%).

За I півріччя 2019 року в економіку області іноземними інвесторами вкладено 3,2 млн дол. США **прямих іноземних інвестицій**. Станом на 01.07.2019 загальний обсяг прямих іноземних інвестицій (наростаючим підсумком) становив 438,2 млн дол. США. Обсяг прямих іноземних інвестицій у розрахунку на одну особу складає 436,3 дол. США.

На економіку області працюють інвестиції із 38 країн світу, до основних країн-інвесторів, на які припадає 96,4% загального обсягу прямих інвестицій, входять: Велика Британія (85,0%), Польща (4,0%), Кіпр (1,9%), Нідерланди (1,7%), Китай (1,4%), Швейцарія (1,1%), Латвія (0,7%), Туреччина (0,6%).

Зовнішньоторговельний оборот товарами за січень-серпень 2019 року склав 783,2 млн дол. США. Експорт зріс на 6,4% (до 495,1 млн дол. США), імпорт зменшився на 14,2% (до 288,1 млн дол. США). Позитивне сальдо зовнішньої торгівлі товарами становило 207,0 млн дол. США.

Середньомісячна заробітна плата штатних працівників у вересні 2019 року становила 8 476 грн (+18,9% до вересня 2018 року), у середньому за січень-вересень цього року – 8 077 грн, збільшившись у номінальному вимірі до відповідного періоду минулого року на 18,6%, у реальному – на 9,3 %.

Прогнозні макроекономічні і соціального розвитку області на 2020 рік

Назва показника	Одиниця виміру	2019 рік (очікуване виконання)	2020 рік (прогноз)
Індекс промислового виробництва до попереднього року	%	91,0	100,8
Обсяг реалізованої промислової продукції у діючих цінах	млн грн	36 500,0	40 400,0
Обсяг валової продукції сільського господарства по всіх категоріях господарств (у цінах 2010 року)	млн грн	12 226,8	12 540,5
Обсяг валової продукції сільського господарства по всіх категоріях господарств у % до попереднього року	%	100,7	102,6
Обсяг капітальних інвестицій за рахунок усіх джерел фінансування (у діючих цінах)	млн грн	8 800,0	9 600,0
Обсяг прямих іноземних інвестицій (наростаючим підсумком)	млн дол. США	442,0	455,0
Зовнішньоторговельний оборот товарів	млн дол. США	1 210,5	1 236,2
в т.ч. обсяг експорту	млн дол. США	785,2	823,7
у % до попереднього року	%	104,0	104,9
в т.ч. обсяг імпорту	млн дол. США	425,3	412,5
у % до попереднього року	%	88,0	97,0
Обсяг реалізованої продукції (робіт, послуг) малими підприємствами	млн грн	30 500,0	36 000,0
Обсяги обороту роздрібною торгівлі (за всіма каналами реалізації)	млн грн	19 600,0	20 820,0

Індекс фізичного обсягу обороту роздрібною торгівлі (у порівнянних цінах)	%	100,3	100,5
Середньооблікова кількість штатних працівників	тис. осіб	180,6	179,7
Середньомісячна заробітна плата одного штатного працівника	грн	8 300,0	9 585,0
Фонд оплати праці штатних працівників (без малих підприємств)	млн грн	17 987,8	20 669,1
Фонд оплати праці працівників (штатних та нештатних), зайнятих економічною діяльністю (без малих підприємств)	млн грн	18 347,5	21 082,5

Прогнозний *індекс промислового виробництва* на 2020 рік становить 100,8%.

У 2020 році виробництво *валової продукції сільського господарства (по всіх категоріях господарств)* зросте порівняно з очікуваним показником 2019 року на 2,6%, *оборот роздрібною торгівлі* – на 0,5% (до 20,8 млрд грн).

За рахунок усіх джерел фінансування упродовж 2020 року передбачається освоїти 9,6 млрд грн *капітальних інвестицій*, що на 9,1% більше очікуваного виконання 2019 року.

Загальний *обсяг прямих іноземних інвестицій* (наростаючим підсумком) на кінець 2020 року прогнозується у сумі 455,0 млн дол. США, *зовнішньоторговельний оборот товарів* – 1 236,2 млн дол. США.

У 2020 році (порівняно з 2019 роком) прогнозується зростання розміру *середньомісячної заробітної плати* штатних працівників на 15,5% (до 9 585 грн).

Загальні особливості формування показників обласного бюджету на 2020 рік

1) Згідно із статтею 77 Бюджетного кодексу України місцеві бюджети затверджуються рішенням відповідної ради до 25 грудня року, що передусє плановому. Тому згідно з діючим законодавством **обласний бюджет на наступний рік має бути прийнятий у 2019 році.**

2) Проект рішення обласної ради „Про обласний бюджет Чернігівської області на 2019 рік” розроблений за типовою формою, затвердженою наказом Міністерства фінансів України від 03.08.2018 № 668 (із змінами та доповненнями).

3) Проект рішення обласної ради „Про обласний бюджет Чернігівської області на 2020 рік” і прогноз обласного бюджету Чернігівської області на 2021-2022 роки (елемент середньострокового бюджетування) схвалені обласною державною адміністрацією.

4) Показники проекту обласного бюджету на наступний рік оприлюднені на офіційних веб-сайтах обласної державної адміністрації, обласної ради та Департаменту фінансів облдержадміністрації.

Засідання робочих груп при головних розпорядниках коштів обласного бюджету з питань розгляду потреби в коштах на 2020 рік та опрацювання

показників до проекту видатків на наступний рік відбулись, протоколи оприлюднені на офіційних веб-сайтах головних розпорядників коштів:

- в Управлінні освіти і науки обласної державної адміністрації – 23.09.2019 і 19.11.2019;

- в Управлінні охорони здоров'я обласної державної адміністрації – 19.07.2019, 24.09.2019, 22.10.2019, 12.11.2019 і 04.12.2019;

- у Департаменті соціального захисту населення обласної державної адміністрації – 16.10.2019, 22.11.2019;

- у Службі у справах дітей обласної державної адміністрації – 18.11.2019;

- у Департаменті культури і туризму, національностей та релігій обласної державної адміністрації – 19.07.2019, 30.09.2019, 30.10.2019, 13.11.2019;

- у Департаменті сім'ї, молоді та спорту обласної державної адміністрації – 25.11.2019;

- у Департаменті інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю обласної державної адміністрації – 26.11.2019.

5) Дохідна частина обласного бюджету на 2020 рік розроблена на основі норм чинного Податкового і Бюджетного кодексів України та інших законодавчих актів.

При прогнозуванні доходів було враховано очікувані макропоказники економічного і соціального розвитку регіону в 2019 році та прогнозні дані на 2020 рік, динаміку надходжень податків, зборів та обов'язкових платежів у 2017-2018 роках та за січень-листопад поточного року. Прогнозний обсяг надходжень загального фонду (без урахування трансфертів), який покладений в основу проекту бюджету, обрахований у сумі 1 008,9 млн грн, що становить 117,0% до очікуваних надходжень 2019 року, і є дуже напруженим для виконання.

6) Проектом Закону України від 16.09.2019 № 2144 „Про внесення змін до Бюджетного кодексу України”, прийнятим Верховною Радою України в другому читанні, який поданий на підпис Президенту України, з 2020 року встановлено (за інформацією Міністерства фінансів України) **зарахування до обласного бюджету плати за ліцензії на виробництво пального, на право оптової та роздрібної торгівлі паливом, на право зберігання пального, які у 2019 році зараховуються до державного бюджету.** Тобто, враховано пропозицію Департаменту фінансів облдержадміністрації, викладену у „Проблемних питаннях розвитку Чернігівської області”. Прогнозна сума цих надходжень у 2020 році, за інформацією Державної податкової служби в Чернігівській області, становить **1 047,3** тис. гривень.

7) Вищезазначеним проектом Закону України скасовано зарахування до обласного бюджету плати за ліцензії на право експорту, імпорту алкогольними напоями та тютюновими виробами, які у 2019 році зараховуються до обласного бюджету (*очікувані надходження 2019 року складають 2,3 тис. грн*);

8) Згідно із статтею 8 Закону України „Про Державний бюджет України на 2020 рік” у видатках обласного бюджету враховано запровадження **мінімальної**

заробітної плати з 01.01.2020 в розмірі **4 723 грн на місяць (більше ніж у 2019 році на 550 грн або на 13,2%)**, а також розмір посадового окладу працівника I тарифного розряду ЄТС в сумі 2 102 грн (*більше на 181 грн або на 9,4%*).

Загалом, враховуючи ЄТС, **зростання фонду заробітної плати прогнозується на рівні 10,8%**, а по окремих галузях, враховуючи особливості функціонування установ, збільшення контингенту, що обслуговується, а також підвищення посадових окладів педагогічним працівникам закладів освіти, що відбулось з 01.09.2019, виплата заробітної плати яким здійснюється за рахунок коштів місцевих бюджетів відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 № 695, – до 17,0%. Фонд заробітної плати в області очікується в сумі близько 6,0 млрд гривень.

9) Видатки на оплату комунальних послуг і енергоносіїв обраховані за тарифами листопада 2019 року, з урахуванням фактичного споживання енергоресурсів у поточному році.

10) Інші поточні видатки визначені переважно на рівні їх обсягу в 2019 році та з урахуванням зростання індексу споживчих цін (6,0%).

11) На 2020 рік обсяг **додаткової дотації** на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я врахований в Законі України „Про Державний бюджет України на 2020 рік” для місцевих бюджетів області у сумі **253,9 млн грн, що на 278,9 млн грн або вдвічі менший відповідної дотації поточного року (532,8 млн грн) і є недостатнім для фінансування видатків закладів освіти (крім заробітної плати педпрацівників) та енергоносіїв у медичних закладах, оскільки такі видатки в області в 2019 році складатимуть близько 1,6 млрд гривень.**

Зменшення обсягу дотації для області може бути пов'язане з реформуванням системи фінансування закладів охорони здоров'я, які з **01.04.2020** фінансуватимуться з державного бюджету через Національну службу здоров'я України. Водночас, **необґрунтоване зменшення дотації на 52,3%** неприпустиме, оскільки фактично в місцевих бюджетах області у 2019 році на оплату комунальних послуг та енергоносіїв у закладах охорони здоров'я спрямовано в середньому лише **23,0%** обсягу відповідної дотації поточного року.

Отже, значне зменшення додаткової дотації для місцевих бюджетів області невмотивоване.

В результаті обсяг дотації, що розподіляється обласному бюджету (**130,9 млн грн**), менший 2019 року на **214,4 млн грн або на 62,1%**. Відповідного зростання власних доходів обласного бюджету у 2020 році не прогнозується, інших компенсаторів з державного бюджету також не передбачено.

Таким чином скорочення обсягу дотації негативно вплине на стан фінансування закладів освіти, зокрема шкіл-інтернатів, і значно ускладнить питання забезпечення потреби в коштах на оплату праці працівників (крім педагогічних) та оплату комунальних послуг і енергоносіїв у галузі „Освіта” в 2020 році. Тобто всі видатки мають бути максимально оптимізовані, що і враховано в проекті обласного бюджету.

12) З 01.04.2020 у зв'язку з реформуванням галузі „Охорона здоров'я” передбачається переведення закладів охорони здоров'я на фінансування з державного бюджету Національною службою здоров'я України. Таким чином, видатки з обласного бюджету на галузь заплановані тільки на I квартал 2020 року.

Порядок використання коштів та їх обсяги, які заклади отримуватимуть за надані медичні послуги відповідно до прямих договорів з Національною службою здоров'я України, на даний час невідомі.

Тобто питання фінансування закладів охорони здоров'я у квітні-грудні 2020 року вирішуватиметься в процесі виконання обласного бюджету з урахуванням прийняття відповідних рішень на державному рівні, зокрема щодо:

- порядку використання коштів, які надходять від Національної служби здоров'я України,

- розподілу між областями субвенції з державного бюджету на здійснення підтримки окремих закладів та заходів у системі охорони здоров'я (обсяг субвенції в державному бюджеті – 1 450,6 млн грн),

- затвердження порядку використання коштів цієї субвенції, яка спрямовуватиметься на фінансування окремих закладів (обласного центру медико-соціальної експертизи, обласного бюро судово-медичної експертизи, обласної бази спеціального медичного постачання, обласного патологоанатомічного бюро, обласного будинку дитини "Надія", обласного центру крові, дитячих санаторіїв, обласного центру інформаційно-аналітичних технологій та пропаганди здорового способу життя, відділення спортивної медицини),

- нагальної необхідності перегляду Державного бюджету України на 2020 рік та збільшення додаткової дотації на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я не менше, ніж в 1,5 рази.

13) З 01.01.2020 в Україні запроваджується механізм надання передбачених законодавством державних допомог, пільг та субсидій населенню безпосередньо з держбюджету (кошти місцевим бюджетам не виділятимуться).

14) Трансферти з держбюджету враховані у обсягах, визначених Законом України „Про Державний бюджет України на 2020 рік”.

15) Обласний бюджет на 2020 рік (як і на 2018-2019 роки) складений та виконуватиметься за програмно-цільовим методом бюджетування.

Оцінка доходів обласного бюджету

Загальний розмір доходів обласного бюджету, з урахуванням міжбюджетних трансфертів, визначений у сумі **2 645 704,9 тис. грн** (менше уточненого плану 2019 року на **3 099 998,7 тис. грн** або на **54,0%**), у тому числі загального фонду – **1 761 498,1 тис. грн**, спеціального фонду – **884 206,8 тис. гривень**.

Значне зменшення надходжень до дохідної частини обласного бюджету в порівнянні з поточним роком викликано запровадженням з 01.01.2020 механізму надання передбачених законодавством державних допомог, пільг та субсидій населенню безпосередньо з держбюджету (загальний їх обсяг, виділений обласному бюджету в 2019 році, складає 2 493 615,1 тис. грн).

Сума базової дотації обласному бюджету з державного бюджету на 2020 рік складає 59 539,9 тис. грн (більше 2019 року на 19 490,0 тис. грн), **додаткової дотації на фінансування видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я – 253 868,6 тис. грн (менше на 278 893,9 тис. грн), субвенцій з держбюджету – 1 237 403,7 тис. грн (менше на 2 915 049,7 тис. грн за рахунок соціальних субвенцій – 2 493 615,1 тис. грн, медичної субвенції – 580 102,5 тис. грн), субвенції з Черкаського обласного бюджету на утримання об'єктів спільного користування – 733,6 тис. грн (менше на 1 266,4 тис. грн).**

Доходи загального фонду бюджету (без трансфертів) прогнозуються у сумі 1 008 880,0 тис. грн, що на 135 140,8 тис. грн або на 15,5% більше уточненого плану на 2019 рік.

Основним джерелом надходжень загального фонду обласного бюджету є **податок та збір на доходи фізичних осіб, питома вага якого в загальній сумі доходів загального фонду на 2020 рік становить 89,8%.**

Обсяг надходжень **податку та збору на доходи фізичних осіб** розрахований із урахуванням прогнозного обсягу фонду оплати праці, рівня середньої заробітної плати, наданих Департаментом розвитку економіки та сільського господарства облдержадміністрації, а також бази та ставок оподаткування доходів фізичних осіб, визначених Податковим кодексом України. Під час розрахунку надходжень враховано продовження оподаткування доходів фізичних осіб за ставкою 18,0%, збереження на 2020 рік діючого порядку визначення стандартної податкової соціальної пільги у розмірі 50,0% прожиткового мінімуму.

З урахуванням інформації Головного управління Державної податкової служби в області, відповідно до положень статті 66 Бюджетного кодексу України, до обласного бюджету надійде **905 692,3 тис. грн податку та збору на доходи фізичних осіб. Ріст надходжень 2020 року до уточнених бюджетних призначень 2019 року – 18,6%.**

Надходження **податку на прибуток підприємств приватного сектору економіки** у 2020 році прогнозуються в сумі 30 500,0 тис. гривень.

При визначенні прогнозних надходжень враховувались надані Департаментом розвитку економіки та сільського господарства облдержадміністрації прогнозні макропоказники економічного і соціального розвитку області на 2020 рік та інформація Головного управління Державної податкової служби в області щодо прогнозних надходжень податку на прибуток по підприємствах приватної власності.

Надходження **податку на прибуток підприємств комунальної власності** у 2020 році плануються в сумі 2 000,0 тис. грн, що на рівні фактичних доходів. Планування податку здійснювалося виходячи з динаміки надходжень за 2018-

2019 роки та з урахуванням прогнозних розрахунків управління комунального майна обласної ради.

Загальний прогнозний обсяг надходжень рентної плати та плати за використання інших природних ресурсів до обласного бюджету планується у розмірі 35 959,0 тис. гривень.

Прогнозний обсяг **рентної плати за спеціальне використання води** на 2020 рік визначено в сумі 13 450,0 тис. грн, що більше уточнених бюджетних призначень 2019 року на 6,7%. Розрахунок прогнозного показника здійснено на підставі інформації Головного управління Державної податкової служби в області щодо прогнозних надходжень рентної плати, динаміки надходжень за попередні роки, а також надходжень поточного року.

Прогнозні надходження **рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин загальнодержавного значення** (крім рентної плати за користування надрами для видобування нафти, природного газу та газового конденсату) визначено в сумі 6 200,0 тис. грн, що на 10,7% більше затверджених планових показників на 2019 рік. Розрахунок здійснено з урахуванням динаміки надходжень за попередні роки та надходжень поточного року відповідно до інформації, наданої Головним управлінням Державної податкової служби в області.

Сума прогнозних **надходжень рентної плати за користування надрами для видобування нафти, природного газу та газового конденсату** на 2020 рік визначена в обсязі 16 308,0 тис. грн, що на 4,2% менше затверджених планових показників на 2019 рік. Прогнозний обсяг рентної плати за користування надрами визначений на підставі інформації Державної податкової служби в області щодо прогнозних надходжень відповідно до тенденції зменшення фактичної ціни реалізації упродовж 2019 року.

Надходження **плати за використання інших природних ресурсів** передбачені в сумі 1,0 тис. грн, що на 2,0 тис. грн менше планових показників на 2019 рік. При визначенні прогнозного показника враховані дані Державної податкової служби в області щодо особливостей сплати зазначеного платежу.

Загальна сума **плати за надання адміністративних послуг** складає 19 283,5 тис. грн, що на 34,7 тис. грн менше уточненого плану, затвердженого на 2019 рік, в тому числі плата за ліцензії на певні види господарської діяльності та сертифікати, що видаються виконавчими органами місцевих рад і місцевими органами виконавчої влади обрхована в сумі 22,3 тис. грн; плата за ліцензії на виробництво спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів – 3,9 тис. грн; плата за ліцензії на право оптової торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами – 2 000,0 тис. грн; плати за ліцензії на право роздрібною торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами – 14 800,0 тис. грн; плата за ліцензії та сертифікати, що сплачується ліцензіатами за місцем здійснення діяльності – 1 410,0 тис. грн; плати за ліцензії на виробництво пального, на право оптової та роздрібною торгівлі паливом, на право зберігання пального – 1 047,3 тис. гривень.

При прогнозуванні плати за ліцензії врахована інформація, надана Державною податковою службою в області, Управлінням освіти і науки

облдержадміністрації, Департаментом житлово-комунального господарства та паливно-енергетичного комплексу облдержадміністрації стосовно кількості діючих ліцензій на окремі види господарської діяльності, середню плату, дані щодо кількості ліцензій, які планується видавати суб'єктам господарювання у 2020 році.

Надходження до обласного бюджету **орендної плати за водні об'єкти (їх частини), що надаються в користування на умовах оренди обласною державною адміністрацією**, у 2020 році складуть 152,2 тис. грн, що більше плану, затвердженого на 2019 рік, на 73,2 тис. гривень. Прогнозний обсяг розраховано на підставі інформації, поданої Департаментом агропромислового розвитку облдержадміністрації, у відповідності до кількості укладених договорів оренди водних об'єктів.

Надходження **частини чистого прибутку (доходу) комунальних унітарних підприємств та їх об'єднань, що вилучається до бюджету**, визначені 2020 рік у сумі 223,0 тис. грн, що на 719,0 тис. грн менше запланованих надходжень 2019 року. Зменшення надходжень пояснюється звільненням від сплати до обласного бюджету частини чистого прибутку ДП КП „Чернігівоблагроліс” та спрямуванням коштів до бюджетів об'єднаних територіальних громад відповідно до рішення обласної ради від 28.03.2018 № 11-12/VII „Про фінансову підтримку об'єднаних територіальних громад Чернігівської області”.

Плати за розміщення тимчасово вільних коштів обласного бюджету в банківських установах планується отримати в сумі 10 000,0 тис. грн, що на рівні плану, затвердженого на 2019 рік.

Плата за оренду майна комунальної власності розрахована відповідно до договорів оренди, укладених на 2020 рік, складе 4 400,0 тис. грн та більше плану 2019 року на 2 630,0 тис. гривень. Зростання надходжень орендної плати до обласного бюджету пояснюється зменшенням відсотка орендних платежів, які залишаються в розпорядженні комунальних підприємств.

Обсяг спеціального фонду обласного бюджету на 2020 рік прогнозується в сумі 884 206,8 тис. грн (більше уточненого плану на 2019 рік на 241 692,9 тис. грн або на 37,6%), із яких:

- **власні надходження бюджетних установ** – 68 185,3 тис. грн;
- **екологічний податок** – 14 674,3 тис. грн (доходи екологічного податку напряму залежать від функціонування промислових підприємств населених пунктів області);
- **грошові стягнення за шкоду, заподіяну порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища** – 381,5 тис. грн;
- **кошти від відшкодування втрат сільськогосподарського та лісогосподарського виробництва** – 100,0 тис. грн (розраховані згідно з прогнозними обсягами надходження коштів від зміни цільового призначення земельних ділянок, які підлягають вилученню, наданими Головним управлінням Держгеокадастру у Чернігівській області);

- **відсотки за користування довгостроковим кредитом**, що надається з місцевих бюджетів молодим сім'ям та самотнім молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла – 28,0 тис. грн;

- **кошти від відчуження майна, що перебуває у комунальній власності** – 1 910,0 тис. грн (очікуються від продажу частини приміщень в будівлях, що розташовані за адресою: м. Чернігів, вул. Любецька, 66; об'єктів нерухомості та земельної ділянки за адресою: м. Чернігів, Дніпровська, 6а; об'єктів нерухомості за адресою: Чернігівська область, смт Куликівка, вул. 8-го Березня, 23-б; нежитлової будівлі „Особняк Спановського” за адресою: м. Чернігів, вул. Немировича-Данченка, 15; об'єктів нерухомості, що розташовані за адресою: м. Чернігів, вул. Ушинського, 32);

- **субвенція із спеціального фонду державного бюджету** на фінансове забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах – 798 927,7 тис. грн (на 267 206,8 тис. грн або на 50,3% більше ніж у 2019 році).

Пояснення до основних положень проєкту рішення про обласний бюджет

Загальний обсяг видатків обласного бюджету (без урахування надання та повернення кредитів) визначений у сумі 2 641 289,8 тис. грн (менше уточнених призначень 2019 року на 3 342 614,8 тис. грн або на 55,9%), у тому числі видатків загального фонду – 1 706 530,5 тис. грн, видатків спеціального фонду бюджету – 934 759,3 тис. гривень.

Зменшення загального обсягу видатків обласного бюджету пов'язане із запровадженням з 01.01.2020 фінансування надання передбачених законодавством державних допомог, пільг та субсидій населенню безпосередньо з держбюджету (у 2019 році на зазначені цілі виділено 2 493 615,1 тис. грн субвенцій з державного бюджету), переведенням з 01.04.2020 відповідних закладів охорони здоров'я на фінансування з державного бюджету Національною службою здоров'я України (видатки на медицину зменшені на 672 874,9 тис. грн), зменшенням розміру додаткової дотації з держбюджету на освіту та охорону здоров'я на 278 893,9 тис. грн тощо.

Державне управління

На галузь передбачається спрямувати із загального фонду бюджету 26 961,4 тис. грн та 2 326,0 тис. грн – із спеціального фонду бюджету.

Обласній раді на утримання органів місцевого самоврядування передбачаються видатки загального фонду в сумі 22 829,1 тис. гривень. Обсяг спеціального фонду бюджету на 2020 рік складає 2 220,0 тис. грн, із них видатки споживання – 310,0 тис. грн, видатки розвитку – 1 910,0 тис. грн на придбання комп'ютерної та оргтехніки, проведення капітального ремонту та будівництва за рахунок надходжень від приватизації комунального майна.

На виконання Програми відзначення державних та професійних свят, ювілейних дат, заохочення за заслуги перед Чернігівською областю, здійснення

представницьких та інших заходів на 2018-2022 роки передбачені видатки в сумі 964,0 тис. грн, що на 18,1 тис. грн або на 1,9% більше 2019 року.

Обласній державній адміністрації для фінансування Програми відзначення державних та професійних свят, ювілейних дат, заохочення за заслуги перед Чернігівською областю, здійснення представницьких та інших заходів на 2018-2022 роки передбачені видатки в сумі 400,0 тис. гривень (на рівні минулого року).

На виконання Програми інформатизації Чернігівської області на 2018-2020 роки плануються видатки в сумі 1 928,3 тис. грн, що на 392,4 тис. грн або на 25,5% більше 2019 року, та видатки розвитку – 106,0 тис. грн (придбання обладнання).

Департаменту інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації на виконання Програми відзначення державних та професійних свят, ювілейних дат, заохочення за заслуги перед Чернігівською областю, здійснення представницьких та інших заходів на 2018-2022 роки передбачені видатки в сумі 840,0 тис. грн, що на 140,0 тис. грн або на 20,0% більше 2019 року.

На фінансування заходів Програми сприяння виконанню повноважень депутатами Чернігівської обласної ради на 2019-2020 роки передбачається направити 3 250,0 тис. грн, що на 6 500,0 тис. грн або на 66,7% менше 2019 року (на виконання доручень виборців депутатами обласної ради).

Освіта

Пріоритетним завданням галузі в 2020 році, в умовах реформування системи освіти, є забезпечення кращих можливостей для дітей шляхом доступності та підвищення конкурентоспроможності освіти. Створюватимуться умови для задоволення освітніх потреб учнів з особливостями психофізичного розвитку, їх соціальної інтеграції в умовах закладу загальної середньої освіти. Здійснюватимуться заходи з оптимізації та реорганізації інтернатних закладів, розвитку сімейних форм виховання та удосконалення системи соціальних послуг для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Вдосконалюватимуться підходи до формування замовлення на підготовку фахівців на основі прогнозу потреб економіки регіону, робота з обдарованою і талановитою молоддю, що сприятиме всебічному розвитку індивідуальності дитини, її задатків і здібностей.

На галузь заплановано спрямувати 741 938,8 тис. грн, що на 37 775,3 тис. грн або на 5,4% більше 2019 року. Видатки загального фонду обласного бюджету на освіту становлять 709 214,2 тис. грн, що на 41 857,1 тис. грн або на 6,3% більше попереднього року, у тому числі за рахунок освітньої субвенції – 133 263,3 тис. грн, додаткової дотації з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я – 130 862,7 тис. грн та власних доходів обласного бюджету – 445 088,2 тис. гривень.

На утримання установ освіти, підпорядкованих *Управлінню освіти і науки облдержадміністрації*, із загального фонду бюджету передбачається 581 366,8 тис. грн, що на 25 582,5 тис. грн або на 4,6 % більше 2019 року.

На оплату праці спрямовується 274 120,6 тис. грн, що більше цього року на 9 311,3 тис. грн або на 3,5%. На оплату комунальних послуг та енергоносіїв планується 56 869,2 тис. грн, що менше на 1 341,1 тис. грн або на 2,4%.

Видатки загальноосвітніх навчальних інтернатних закладів передбачені в сумі 297 770,7 тис. грн, (більше видатків 2019 року на 447,2 тис. грн або на 0,2%). Із загальної суми видатків на оплату праці передбачається 151 847,1 тис. грн (зменшення на 2,6% за рахунок нестачі освітньої субвенції на оплату праці педагогічних працівників інтернатних закладів, яка становить 14 097,4 тис. грн (близько 1,5 місячного фонду оплати праці) при питомій вазі захищених видатків – 90,4%). Це питання буде вирішене за рахунок залишків освітньої субвенції, які будуть станом на 01.01.2020, та оптимізації мережі шкіл-інтернатів, зокрема Батуринської спеціальної загальноосвітньої школи-інтернат та Сновської загальноосвітньої школи-інтернат.

Видатки професійно-технічних навчальних закладів передбачені в сумі 126 719,1 тис. грн (більше видатків 2019 року на 13070,0 тис. грн або на 11,5%). Із загальної суми видатків на оплату праці передбачається 68 969,6 тис. грн, (зростання 13,3%). На оплату комунальних послуг та енергоносіїв – 20793,6 тис. грн (більше видатків 2019 року на 3,2%).

На утримання вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації, позашкільних закладів, закладів післядипломної освіти, інших закладів та заходів освіти передбачається спрямувати 156 877,0 тис. грн (більше видатків 2019 року на 8,3%).

На утримання позаміського дитячого закладу оздоровлення та відпочинку „Дивосвіт”, підпорядкованого *Департаменту сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації*, із загального фонду бюджету передбачено 2479,9 тис. грн, що забезпечує оздоровлення 60 дітей у 4 зміни по 21 дню, видатки збільшені на 4,5%.

На утримання установ освіти, підпорядкованих *Управлінню охорони здоров'я облдержадміністрації*, із загального фонду бюджету передбачено 44 781,6 тис. грн (зростання 13,6%), із яких видатки на утримання вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації складають 43 270,6 тис. грн, на заходи з післядипломної освіти (курси для підвищення кваліфікації медичних працівників області) – 1 511,0 тис. гривень.

Департаменту культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації на утримання закладів освіти та заходи з післядипломної освіти планується 80 585,9 тис. грн (зростання 14,2%), із яких видатки на утримання вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації – 79 790,9 тис. грн, на заходи з підвищення кваліфікації працівників культури – 795,0 тис. гривень.

У цілому на установи освіти обласного підпорядкування за спеціальним фондом бюджету заплановані видатки у сумі 32 724,6 тис. грн (менше видатків 2019 року на 4 081,8 тис. грн. або 11,1%), у тому числі: 29 113,2 тис. грн – видатки споживання, 3 611,4 тис. грн – видатки розвитку. Зменшення викликано тим, що у 2019 році на видатки розвитку було спрямовано кошти субвенцій з державного бюджету на оновлення матеріально-технічної бази та проведення капітальних ремонтів інтернатних та професійно-технічних навчальних закладів.

Кошти, що передаються із загального фонду до бюджету розвитку, плануються в сумі 2115,6 тис. грн, в тому числі: 142,6 тис. грн – на придбання спеціальних засобів та корекційного обладнання для дітей з особливими потребами; 320,0 тис. грн – на придбання твердопаливних котлів та труб для котелень для двох інтернатних закладів, 155,0 тис. грн – на придбання медичних фантомів та інтерактивного обладнання вищим навчальним закладам I-II рівнів акредитації, 1 498,0 тис. грн – для капітального ремонту чергового спального будиночку позаміського дитячого закладу оздоровлення та відпочинку „Дивосвіт”.

Охорона здоров'я

Пріоритетами розвитку галузі будуть: запровадження нової моделі фінансування системи охорони здоров'я, забезпечення рівного і справедливого доступу населення до медичних послуг належної якості, наближення медичних послуг до споживачів, запобігання та зниження рівня захворюваності, а також створення сприятливих для здоров'я умов життєдіяльності людини.

Передбачається забезпечити виконання державних і обласних програм, спрямованих на поліпшення показників здоров'я нації, стабілізацію ситуації із серцево-судинними захворюваннями, та захворюваннями на туберкульоз тощо.

У зв'язку з реформуванням галузі та переведенням закладів охорони здоров'я з 01.04.2020 на фінансування Національною службою здоров'я України, видатки, крім обласної Програми „Забезпечення населення Чернігівської області спеціалізованою медичною допомогою на 2016-2020 роки” та цільових програм для забезпечення слуховими апаратами дорослих і дітей з вадами слуху та придбання лікувального харчування для дітей, хворих на фенілкетонурію, заплановані тільки на I квартал 2020 року.

Порядок використання коштів та їх обсяги, які заклади отримуватимуть за надані медичні послуги відповідно до прямих договорів з Національною службою здоров'я України, на даний час невідомі.

Тобто питання фінансування закладів охорони здоров'я у квітні-грудні 2020 року вирішуватиметься в процесі виконання обласного бюджету із урахуванням прийняття відповідних рішень на державному рівні, зокрема щодо:

- порядку використання коштів, які надходять від Національної служби здоров'я України,

- розподілу між областями субвенції з державного бюджету на здійснення підтримки окремих закладів та заходів у системі охорони здоров'я (обсяг субвенції в державному бюджеті – 1 450,6 млн грн),

- затвердження порядку використання коштів цієї субвенції, яка спрямовуватиметься на фінансування окремих закладів (обласного центру медико-соціальної експертизи, обласного бюро судово-медичної експертизи, обласної бази спеціального медичного постачання, обласного патологоанатомічного бюро, обласного будинку дитини "Надія", обласного центру крові, дитячих санаторіїв, обласного центру інформаційно-аналітичних технологій та пропаганди здорового способу життя, відділення спортивної медицини).

Всього на галузь із загального фонду бюджету передбачається спрямувати 256 633,1 тис. грн, або 27,6% асигнувань 2019 року, у порівнянні з асигнуваннями на I квартал 2019 року – більше на 5 224,5 тис. грн, або на 2,1%. Із загальної суми медична субвенція складає 196 612,3 тис. грн, субвенція з Черкаського обласного бюджету – 733,6 тис. грн, власні доходи – 59 287,2 тис. гривень.

Видатки на оплату праці з нарахуваннями працівників медичних установ складають 174 277,7 тис. грн, що більше уточнених призначень I кварталу 2019 року на 12 324,0 тис. грн або на 7,6%.

На оплату комунальних послуг та енергоносіїв відповідно до потреби заплановано 35 866,2 тис. грн (менше на 3 997,9 тис. грн або на 10,0%) лише до закінчення опалювального періоду 2019-2020 років.

Оптимальна потреба медичних установ у інших поточних видатках на I квартал 2020 року забезпечена в повному обсязі.

Видатки лікувально-профілактичних закладів на медикаменти, перев'язувальні засоби та продукти харчування з урахуванням субвенцій з державного бюджету складуть 30 041,1 тис. гривень.

У видатках обласної лікарні та обласної дитячої лікарні передбачаються кошти в сумі 500,0 тис. грн для забезпечення слуховими апаратами дорослих і дітей з вадами слуху, що на 50,0 тис. грн (або на 11,1%) більше минулорічних призначень.

Обласному госпіталю для інвалідів та ветеранів війни на придбання медикаментів і продуктів харчування заплановано 863,0 тис. грн, що дозволить забезпечити грошові норми (на медикаменти – 65 грн в розрахунок на 1 особу в день, на харчування – 55 грн), встановлені постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.2016 № 34 „Про збільшення норм грошових витрат на харчування та медикаменти в лікувально-профілактичних закладах ветеранів війни”.

Обласному центру радіаційного захисту та оздоровлення населення передбачаються кошти в сумі 1 600,0 тис. грн на придбання лікувального харчування для дітей, хворих на фенілкетонурію, що більше уточнених призначень 2019 року на 140,0 тис. грн або на 9,6%.

Управлінню охорони здоров'я виділені бюджетні призначення в сумі 230,0 тис. грн на відшкодування понесених обласною стоматологічною поліклінікою витрат з пільгового зубопротезування окремих категорій населення згідно з діючим законодавством, що на 30,0 тис. грн або на 14,1% більше аналогічних витрат I кварталу 2019 року.

У 2020 році управлінням охорони здоров'я облдержадміністрації за рахунок коштів обласного бюджету на виконання заходів обласної Програми „Забезпечення населення Чернігівської області спеціалізованою медичною допомогою на 2016-2020 роки” щодо централізованої закупівлі коронаборів, стент-систем та тромболітичних препаратів, планується спрямувати 5 300,0 тис. грн (кошти плануються на рік), що більше 2019 року на 300,0 тис. грн або на 6,0%.

В загальному обсязі видатків галузі враховані річні асигнування на енергоносії та поточні видатки на I квартал у сумі 733,6 тис. грн на здійснення поточних видатків обласної психоневрологічної лікарні за рахунок субвенції з Черкаського обласного бюджету на утримання об'єктів спільного користування за медичну допомогу психічно хворим жителям Черкаської області, які за рішенням судів направлені на примусове лікування до цього лікувального закладу за місцем обслуговування.

Сума цільових видатків медичної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на діагностику та лікування хворих на цукровий і нецукровий діабет передбачена на I квартал 2020 року в сумі 6 381,3 тис. грн, яка розподілена між місцевими бюджетами.

Також цільові видатки медичної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на лікування хворих на хронічну ниркову недостатність методом гемодіалізу передбачені області в сумі 10 051,6 тис. грн, розподілені обласній лікарні (6 691,6 тис. грн, що забезпечує потребу закладу на I квартал в повному обсязі) та Чернігівському міському бюджету (3 360,0 тис. грн) пропорційно до кількості хворих.

За спеціальним фондом бюджету на галузь заплановані видатки в сумі 34 604,7 тис. грн, із яких: 2,0 тис. грн – видатки споживання, 34 602,7 тис. грн – видатки розвитку, в тому числі 34 102,7 тис. грн – видатки на централізовані заходи, затверджені за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на розвиток системи екстреної медичної допомоги (освоєння субвенції проводитиметься згідно з порядком, що затверджує Кабінет Міністрів України) та 500,0 тис. грн – за рахунок коштів, що передаються із загального фонду до бюджету розвитку на придбання транспорту бюро судово-медичної експертизи.

Соціальний захист та соціальне забезпечення

Пріоритетними завданнями галузі будуть: реалізація державної соціальної політики, спрямованої на підвищення розмірів соціальних стандартів і гарантій, забезпечення соціальної підтримки осіб і сімей, які її потребуватимуть.

На утримання установ соціального забезпечення, *підпорядкованих Департаменту соціального захисту населення облдержадміністрації*, та фінансування програм соціального захисту населення планується спрямувати 297 988,2 тис. грн, із яких видатки загального фонду бюджету – 256 382,2 тис. грн (більше відповідних показників поточного року на 28 599,2 тис. грн або на 12,6%).

На утримання дитячого та дорослих будинків-інтернатів передбачається спрямувати 189 350,3 тис. грн, зростання складе 21 734,7 тис. грн або 13,0%. На оплату праці планується спрямувати 103 903,2 тис. грн, що більше призначень 2019 року на 16 286,3 тис. грн або на 18,6%, що викликано великим відсотком працівників, які отримують мінімальну заробітну плату, необхідністю забезпечення зростання їх заробітної плати та збільшення посадового окладу на 10% педагогам в Ніжинському дитячому будинку-інтернаті (11,5 од.). На медикаменти та продукти харчування – 20 942,2 тис. грн. (більше на 1 394,5 тис.

грн або на 7,1%), на оплату комунальних послуг та енергоносіїв – 26 958,6 тис. гривень.

На утримання обласного центру комплексної реабілітації дітей з інвалідністю „Відродження” передбачені видатки в сумі 37 468,6 тис. грн, що більше видатків 2019 року на 4 242,8 тис. грн (на 12,8%). На оплату праці заплановано 23 241,4 тис. грн, що більше ніж у 2019 році на 3 645,4 тис. грн або на 18,6%, враховано збільшення посадових окладів педагогам на 10% (57,5 одиниць) та враховано збільшення штатної чисельності працівників на 2,5 одиниці у зв'язку з облаштуванням рекреаційної кімнати для дітей-аутистів. На проведення розрахунків за спожиті енергоносії та комунальні послуги планується 2 882,4 тис. грн тощо.

На утримання обласного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та обласного соціального гуртожитку для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, за загальним фондом заплановано 3542,8 тис. грн, що на 258,1 тис. грн або на 7,9% більше 2019 року, із них видатки на оплату праці – 2439,0 тис. грн (+383,3 тис. грн або +18,6%), на енергоносії – 276,1 тис. гривень

Видатки на функціонування обласного центру по нарахуванню та здійсненню соціальних виплат передбачені в сумі 11 473,8 тис. грн, більше видатків 2019 року на 1727,6 тис. грн (+17,7 %). З них на оплату праці виділено 8 174,6 тис. грн, що більше на 1281,9 тис. грн або на 18,6%. На проведення розрахунків за спожиті енергоносії та комунальні послуги планується 398,1 тис. гривень.

На утримання центру соціально-психологічної допомоги та обласного Центру комплексної реабілітації та обслуговування учасників бойових дій, членів їх родин та сімей загиблих, передбачено 7674,5 тис. грн (+592,5 тис. грн або +8,4%) на оплату праці передбачено 4304,3 тис. грн, що більше на 565,7 тис. грн або на 15,1%. На проведення розрахунків за спожиті енергоносії та комунальні послуги планується 852,5 тис. гривень.

На компенсаційні виплати інвалідам на бензин, ремонт, техобслуговування автотранспорту та транспортне обслуговування, передбачено 884,2 тис. грн, що на рівні минулого року.

На надання матеріальної допомоги членам сімей загиблих (померлих) учасників АТО, ООС (щомісячно по 500 грн кожному члену сім'ї), одноразові виплати до Дня Матері та Дня Батька, до Дня захисту дітей, батькам і дітям військовослужбовця, які мають статус член сім'ї загиблого (померлого) ветерана війни (по 5,0 тис.грн), допомоги на спорудження надгробка на могилі загиблого учасника АТО, ООС (по 20,0 тис. грн) в межах заходів обласної „Програми соціальної підтримки учасників антитерористичної операції, операції Об'єднаних сил, членів їх сімей, бійців-добровольців у Чернігівській області на 2019-2023 роки” передбачається 4 090,0 тис. грн, що на рівні 2019 року.

На надання щомісячної допомоги членам сімей (матері та батьку), загиблих в Афганістані військовослужбовців при виконанні інтернаціонального обов'язку (по 500 грн), допомоги до роковин Чорнобильської катастрофи та Дня вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС (від 250 грн до 300 грн в залежності від групи інвалідності) на виконання заходів

обласної „Програми фінансової підтримки обласних громадських організацій інвалідів та ветеранів на 2016-2020 роки” передбачається 614,0 тис. гривень

На фінансову підтримку громадських організацій осіб з інвалідністю та ветеранів планується 1 084,0 тис. грн, що більше 2019 року на 34,0 або на 3,2%, в тому числі: Чернігівській обласній організації ветеранів України, Чернігівській обласній організації Всеукраїнської громадської організації інвалідів „Союз Чорнобиль України”, Чернігівському обласному відділенню Українського національного фонду допомоги інвалідам Чорнобиля, Чернігівському обласному відділенню Української спілки ветеранів Афганістану, Чернігівській обласній організації Всеукраїнської організації інвалідів „Союз організацій інвалідів”, громадській організації „Єдина родина Чернігівщини”, громадській організації „Центр медико-соціальної і фізичної реабілітації інвалідів з вадами фізичного розвитку „Інтеграція”, громадській організації „Спілка 13-го батальйону територіальної оборони”, Чернігівській обласній організації Українського товариства глухих та Чернігівській обласній організації Українського товариства сліпих. Розподіл коштів ветеранським організаціям проводився Департаментом соціального захисту населення на конкурсних засадах з урахуванням вимог постанови Кабінету Міністрів України від 14.02.2018 № 156 „Деякі питання надання фінансової підтримки громадським об'єднанням ветеранів”.

На здійснення заходів обласної „Програми залучення організацій громадянського суспільства до надання соціальних послуг за рахунок бюджетних коштів у 2019-2020 роках”, направлених на залучення громадськості до процесів формування та реалізації державної та регіональної політики, передбачено 200,0 тис. гривень, що на рівні 2019 року.

Видатки спеціального фонду бюджету заплановані у сумі 41 606,0 тис. грн, у тому числі 35 423,0 тис. грн – видатки за рахунок власних надходжень будинків-інтернатів, які розраховані відповідно до Порядку перерахування органами Пенсійного фонду України або структурними підрозділами з питань соціального захисту населення коштів установам, у яких особи перебувають на повному державному утриманні, та їх використання (75% розміру призначеної пенсії), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22.03.2017 № 164, та 6 183,0 тис. грн – видатки розвитку за рахунок коштів, що передаються із загального фонду до спеціального фонду (бюджету розвитку), в тому числі на поліпшення матеріально-технічної бази закладів – 176,0 тис. грн, капітальний ремонт приміщення пральні Ніжинського дитячого будинку-інтернату – 1 390,0 тис. грн, капітальний ремонт холодильних приміщень Городнянського психоневрологічного інтернату – 120,0 тис. грн, капітальний ремонт приміщень та коридору I під'їзду 3-го поверху блоку "А" Козелецького геріатричного пансіонату – 1 499,0 тис. грн, капітальний ремонт частини приміщень будівлі їдальні Любецького психоневрологічного інтернату - 1499,0 тис. грн, капітальний ремонт частини господарчого корпусу (пральня) Замглайського психоневрологічного інтернату – 1 499,0 тис. гривень.

Службі у справах дітей облдержадміністрації із загального фонду заплановані видатки в сумі 21 507,6 тис. грн, що на 2 546,6 тис. грн більше (зростання 13,4%), ніж у 2019 році.

На утримання трьох центрів соціально-психологічної реабілітації дітей передбачається 21 207,6 тис. грн, що більше уточнених призначень 2019 року на 2 546,6 тис. грн або на 13,6 %, із них, видатки на оплату праці – 11 866,2 тис. грн. (зростання – 12,5 %), енергоносіїв – 1 453,0 тис. грн (зростання – 14,9 %).

На виконання заходів обласної Програми попередження дитячої безпритульності та бездоглядності, розвитку сімейних форм виховання дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, на 2017-2021 роки заплановано 300,0 тис. грн, що на рівні 2019 року.

По спеціальному фонду обласного бюджету передбачено 780,0 тис. грн за рахунок коштів, що передаються із загального фонду до спеціального фонду (бюджету розвитку), на капітальний ремонт покрівлі Чернігівського центру соціально-психологічної реабілітації дітей.

Департаменту сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації на соціальні програми у галузі сім'ї, жінок, молоді та дітей за загальним фондом передбачається 10 977,0 тис. грн, що на 454,5 тис. грн або на 4,3% більше 2019 року.

Із загальної суми на здійснення заходів щодо організації відпочинку та оздоровлення дітей заплановано 5 079,2 тис. грн (на придбання 630 путівок), що на 4,4 % більше уточнених призначень 2019 року, на поліпшення життєвих та соціально-побутових умов багатодітних сімей, де виховуються 5 і більше неповнолітніх дітей та вшанування жінок, яким присвоєно почесне звання України „Мати-героїня” відповідно до комплексної обласної програми підтримки сім'ї, забезпечення гендерної рівності та протидії торгівлі людьми на період до 2020 року – 474,0 тис. грн, що на рівні минулого року, на утримання комунальної установи „Обласний молодіжний центр” – 4 216,2 тис. грн, на заходи національно-патріотичного виховання – 484,8 тис. грн, на виконання обласної програми „Молодь Чернігівщини” – 363,6 тис. грн, на заходи в галузі сім'ї – 359,2 тис. гривень.

Культура

Головними пріоритетами галузі залишаються: збереження, відтворення та примноження духовних і культурних здобутків українського народу, розвиток культурно-мистецького потенціалу, збереження культурної спадщини України, здійснення комплексу заходів, спрямованих на розвиток культурних цінностей регіону, подальший розвиток туристичної галузі області та налагодження міжнародного, міжрегіонального співробітництва у галузі культури і туризму, зміцнення національної єдності, утвердження патріотизму.

На галузь із загального фонду бюджету передбачено спрямувати 151563,7 тис. гривень.

На оплату праці працівникам бюджетних установ культури передбачено 40 416,1 тис. грн, що більше уточнених призначень 2019 року на 4 016,0 тис. грн, або на 11%, на розрахунки за енергоносії відповідно 4331,7 тис. грн, що менше призначень поточного року на 473,1 тис. грн або на 9,8% у зв'язку із зміною цін, обсягів споживання, здійсненням заходів з енергозбереження.

На утримання установ культури, підпорядкованих *Департаменту культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації*, та проведення

заходів культосвітнього характеру в загальному фонді бюджету заплановані видатки в сумі 149 818,7 тис. грн, що на 6 419,3 тис. грн, або на 4,1% менше уточнених призначень 2019 року.

Із загальної суми видатків театральнo-видовищним підприємствам у загальному фонді бюджету, в межах його фінансових можливостей, передбачається 79990,2 тис. грн, що на 8595,5 тис. грн або на 9,7% менше уточнених призначень 2019 року. Також мистецьким установам необхідно продовжувати працювати над упорядкуванням штатної чисельності працівників, виходячи з рівня завантаженості артистичного персоналу і збільшенням власних надходжень. При цьому не вистачає коштів дотації з обласного бюджету на виплату заробітної плати працівникам театральнo-видовищних підприємств у сумі 8 157,5 тис. грн, що становить близько 1 місячного фонду оплати праці. Це питання, як і в попередні роки, буде вирішене протягом 2020 року.

Із загальної суми видатків Департаменту культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації на проведення централізованих заходів та виконання обласної цільової програми розвитку туризму в Чернігівській області передбачено 2 700,0 тис. грн, на виконання обласної цільової програми проведення археологічних досліджень в Чернігівській області – 500,0 тис. гривень.

На утримання обласної наукової медичної бібліотеки *управлінню охорони здоров'я облдержадміністрації* планується 1 745,0 тис. грн, що більше, ніж уточнені призначення 2019 року на 157,5 тис. грн або на 9,9%, видатки на оплату праці становлять 1 250,0 тис. грн, які зростають на 8,3%.

Видатки спеціального фонду бюджету в цілому по галузі складають 6477,9 тис. грн, із яких 1306,5 тис. грн – видатки споживання, 5171,4 тис. грн – видатки розвитку, в тому числі 4956,2 тис. грн – за рахунок передачі коштів із загального фонду до бюджету розвитку.

За рахунок коштів бюджету розвитку заплановане поповнення бібліотечних фондів обласних бібліотек на суму 645,0 тис. грн, придбання музейних експонатів та ювілейних монет для обласного історичного музею ім. В.В. Тарновського – 15,0 тис. грн. Також планується проведення капітальних ремонтів: заміна дверей, тамбуру – 499,4 тис. грн та покрівлі – 1374,5 тис. грн обласної бібліотеки для юнацтва, даху Сосницького літературно-меморіального музею ім. О. Довженка – 700,0 тис. грн, на виготовлення проєктно-кошторисної документації на ремонт покрівлі обласної універсальної наукової бібліотеки ім. В.Г. Короленка – 160,0 тис. грн, Менському зоологічному парку на капітальний ремонт огорожі вольєру копитного відділу – 457,5 тис. грн, покрівель на сараях копитного відділу – 294,3 тис. грн, сараю для куланів – 500,0 тис. грн, обласному молодіжному театру на облаштування пандусу на сходах – 100,0 тис. грн та встановлення системи кондиціонування глядацького залу – 210,5 тис. гривень.

Засоби масової інформації

На підтримку засобів масової інформації *Департаменту інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації* в бюджеті передбачено 3 441,8 тис. грн, що на 97,3 тис. грн або на 2,9% більше 2019 року.

На утримання комунального закладу „Чернігівський обласний пошуковий науково-редакційний центр” планується 1 629,8 тис. грн., що на 6,9 % більше в порівнянні з 2019 роком. Із загальної суми видатки на оплату праці складають 1 046,5 тис. грн. (зростання 8,7%).

Відповідно до програми підтримки розвитку інформаційної та видавничої сфер Чернігівщини на 2016-2020 роки на підтримку друкованих засобів масової інформації передбачається спрямувати 220,0 тис. грн, на видання книжок місцевих авторів – 198,0 тис. гривень.

На інші заходи у сфері засобів масової інформації заплановані асигнування в сумі 1 394,0 тис. грн, із яких:

- на виконання програми підтримки розвитку інформаційної та видавничої сфери Чернігівщини на 2016-2020 роки – 1 173,0 тис. грн, у тому числі: на висвітлення діяльності облдержадміністрації і обласної ради комунальними друкованими засобами масової інформації та в Інтернет просторі та технічну підтримку – 628,0 тис. грн, на висвітлення діяльності облдержадміністрації на обласному та регіональному телебаченні – 340,0 тис. грн, на проведення форуму працівників засобів масової інформації з нагоди дня журналіста – 20,0 тис. грн, на оплату послуг обласній державній телерадіокомпанії „Сіверська” за організацію сурдоперекладу – 60,0 тис. грн, на замовлення і розміщення соціальної реклами – 50,0 тис. грн, на представлення книжкової продукції Чернігівщини, участь у виставкових заходах – 10,0 тис. грн, на реалізацію проекту „Школа молодого журналіста” – 15,0 тис. грн, на організацію лекцій, семінарів з метою запобігання загрозам в інформаційній сфері – 50,0 тис. гривень;

- на виконання програми сприяння розвитку інститутів громадянського суспільства на 2016-2020 роки „Чернігівська громада” – 221,0 тис. грн (146,0 тис. грн – проведення конкурсу проектів серед інститутів громадянського суспільства, 25,0 тис. грн – забезпечення підтримки Громадської ради при облдержадміністрації, 50,0 тис. грн – проведення соціологічних опитувань, фокусних груп, експертних опитувань).

Фізична культура і спорт

Головними пріоритетами галузі є: всебічне фізичне виховання та становлення здорової нації, створення умов для залучення широких верств населення до масового спорту, сприяння розвитку олімпійського, паралімпійського та дефлімпійського спорту, розвитку дитячо-юнацьких спортивних закладів.

На фізичну культуру і спорт всього планується спрямувати 50 177,5 тис. гривень. Із загального фонду бюджету передбачено 49 473,9 тис. грн (більше уточнених призначень 2019 року на 3 785,3 тис. грн, або на 8,3 %).

Видатки на оплату праці передбачені в сумі 26 275,0 тис. грн, що більше 2019 року на 3 393,7 тис. грн (+14,8%), на оплату комунальних послуг та енергоносіїв видатки становлять 1 792,6 тис. грн, що на 67,8 тис. грн менше уточнених призначень 2019 року (-3,6%).

За спеціальним фондом бюджету на галузь заплановані видатки в сумі 703,6 тис. грн, із них за рахунок власних надходжень установ – 319,6 тис. грн, в

тому числі видатки споживання – 309,6 тис. грн та видатки розвитку – 10,0 тис. грн (на покращення матеріально-технічної бази спортивних закладів). За рахунок коштів, що передаються із загального фонду до спеціального фонду бюджету, передбачено 384,0 тис. грн (з них: 50,0 тис. грн – на придбання пістолету пневматичного для ДЮСШ інвалідів, 100,0 тис. грн – установки для мішеней та 30,0 тис. грн – на придбання пістолету пневматичного для ДЮСШ з олімпійських видів, 180,0 тис. грн – гвинтівок МК біатлонних для ДЮСШ з зимових видів та 24,0 тис. грн – придбання комп'ютеру та принтеру для ШВСМ з ігрових видів спорту).

На утримання установ та проведення заходів із фізичної культури і спорту *Департаменту сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації* заплановано по загальному фонду бюджету 36 434,9 тис. грн, та 384,0 тис. грн – по спеціальному фонду обласного бюджету.

Із загального фонду на утримання шкіл вищої спортивної майстерності спрямовується 10 926,2 тис. грн, що на 717,9 тис. грн або на 7,0% більше 2019 року та із спеціального фонду – 24,0 тис. гривень.

На здійснення фізкультурно-спортивної та реабілітаційної роботи серед інвалідів заплановано 6 369,7 тис. грн, із загального фонду, що на 544,3 тис. грн або на 9,3% більше 2019 року та 50,0 тис. грн зі спеціального фонду.

На утримання апарату Чернігівського обласного осередку НОК передбачено 363,4 тис. грн, для проведення осередком навчально-тренувальної та спортивної роботи – 200,0 тис. гривень.

Для проведення навчально-тренувальної та спортивної роботи обласними фізкультурно-спортивними товариствами „Динамо”, „Колос”, „Спартак”, „Україна” передбачено 400,0 тис. гривень.

На виплату стипендій та винагород спортсменам області за досягнення високих спортивних результатів на міжнародних змаганнях спрямовано 642,0 тис. грн (або на рівні 2019 року).

Також вперше передбачаються кошти на утримання штатної спортивної команди резервного спорту з олімпійських видів спорту Чернігівської області в сумі 1 394,5 тис. гривень.

На утримання дитячо-юнацьких спортивних шкіл, що підпорядковуються *управлінню освіти і науки облдержадміністрації*, передбачено 13 358,0 тис. грн, в тому числі 13 039,0 тис. грн - по загальному фонду бюджету, що на 929,6 тис. грн (+7,7%) більше 2019 року, та 319,6 тис. грн по спеціальному фонду (власні надходження бюджетних установ).

Будівництво та регіональний розвиток

Видатки на фінансування заходів регіональної цільової програми створення та ведення містобудівного кадастру Чернігівської області на 2016-2020 роки плануються в сумі 300,0 тис. грн, що на рівні 2019 року.

За рахунок коштів, переданих із загального фонду до спеціального (бюджету розвитку), планується профінансувати видатки в сумі 480,0 тис. грн, в тому числі: на виготовлення проекту „Реконструкція лікувального корпусу № 2 КНП „Чернігівський обласний медичний центр соціально значущих та

небезпечних хвороб” Чернігівської обласної ради за адресою: Чернігівський р-н, с. Новий Білоус, масив „Зелений” № 1 з застосування енергозберігаючих та інноваційних технологій по комплексній термомодернізації будівлі” – 240,0 тис. грн; на будівництво будинку для бізонів у Менському зоопарку загальнодержавного значення по вул. Чернігівський шлях, 32 в м. Мена (у тому числі виготовлення ПКД) – 125,0 тис. грн; на реконструкцію існуючої котельні з переобладнанням на тверде паливо потужністю 0,5 МВт Ніжинського академічного Українського драматичного театру ім. М. Коцюбинського в м. Ніжині – 115,0 тис. гривень.

Сума коштів державного фонду регіонального розвитку та субвенції з державного бюджету місцевим бюджет на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій поки, що невідомі і будуть визначатися для області Мінрегіоном пізніше.

Транспорт та транспортна інфраструктура, дорожнє господарство

На фінансове забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення, а також вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам передбачені видатки в сумі 798 927,7 тис. грн, що більше уточнених призначень 2019 року на 267 168,8 тис. грн або на 50,3%.

Перелік затверджується розпорядженням голови обласної державної адміністрації з врахуванням пропозицій, наданих райдержадміністраціями, міськими радами міст обласного значення та згідно зі статтею 103¹ Бюджетного кодексу України, зокрема зі спрямуванням не більше 20,0% обсягу субвенції на будівництво, реконструкцію, ремонт і утримання вулиць і доріг комунальної власності в населених пунктах. (Законопроект про внесення змін до Бюджетного кодексу України доповнено перелік доріг комунальної власності дорогами, вулицями та іншими дорогами, які є складовими автомобільних доріг державного значення та спрямуванням у розмірі не більше 60,0%).

Сільське і лісове господарство, рибне господарство та мисливство

На заходи програми використання та охорони земель Чернігівської області за рахунок спеціального фонду обласного бюджету передбачені видатки в сумі 100,0 тис. грн, що відповідає обсягу прогнозних надходжень до обласного бюджету коштів від відшкодування втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва.

Інші програми та заходи, пов’язані з економічною діяльністю

Видатки на виконання обласної програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2020 рік по загальному фонду передбачені на рівні 2019 року в сумі 2 200,0 тис. гривень.

На виконання обласної програми інвестиційної, зовнішньоекономічної та виставково-ярмаркової діяльності Чернігівської області на 2016-2020 роки „Чернігівщина – конкурентноспроможний регіон” на 2020 рік передбачено по загальному фонду 1 600,0 тис. грн (більше уточнених призначень 2019 року на 200,0 тис. грн).

На програму стимулювання до запровадження енергоефективних заходів населення, об'єднань співвласників багатоквартирних будинків та житлово-будівельних кооперативів Чернігівської області планується спрямувати 984,0 тис. грн, що на рівні уточнених призначень 2019 року.

На виконання Програми відзначення державних та професійних свят, ювілейних дат, заохочення за заслуги перед Чернігівською областю, здійснення представницьких та інших заходів на 2018-2022 роки *обласній раді* передбачені видатки в сумі 91,0 тис. грн (членські внески до асоціацій органів місцевого самоврядування) на рівні минулого року.

Охорона навколишнього природного середовища

На збереження природно-заповідного фонду (утримання комунальних закладів): „Регіональний ландшафтний парк „Ялівщина” заплановані асигнування у сумі 462,7 тис. грн, у тому числі на оплату праці з нарахуваннями – 295,9 тис. грн та „Регіональний ландшафтний парк „Міжрічинський” – 1 239,2 тис. грн, у тому числі у тому числі на оплату праці з нарахуваннями – 687,1 тис. гривень.

На виконання заходів програми охорони навколишнього природного середовища Чернігівської області на 2014-2020 роки зі спеціального фонду обласного бюджету передбачені видатки у сумі 15 055,8 тис. грн, що відповідає обсягу прогнозних надходжень екологічного податку та грошових стягнень за шкоду, заподіяну порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища в результаті господарської діяльності, та очікуваних доходів 2020 року. У порівнянні із затвердженими призначеннями 2019 року доходи зменшуються на 1 438,4 тис. грн у зв'язку з впровадженням підприємствами та установами енергозберігаючих технологій, які, в свою чергу, призводять до зменшення загальної суми нарахувань екологічного податку.

Планування природоохоронних заходів здійснюється робочою групою при обласній раді. Проект рішення про затвердження Переліку видатків обласного природоохоронного фонду готує Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації і подає на розгляд постійним комісіям обласної ради та затверджується на пленарному засіданні обласної ради.

Захист населення і території від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру

На реалізацію заходів цільової соціальної програми розвитку цивільного захисту Чернігівської області на 2016-2020 роки заплановано 1 500 тис. грн, що знаходиться на рівні уточненого плану 2019 року.

На заходи з організації рятування на водах (утримання обласної рятувально-водолазної служби) передбачено 5 188,7 тис. гривень. Ріст призначень на 2020 рік складає 15,2%, в тому числі за видатками на оплату праці з нарахуваннями – 13,0% (503,7 тис. грн).

Громадський порядок та безпека

На виконання заходів Програми покращення матеріально-технічного забезпечення заходів територіальної оборони, військових частин та правоохоронних органів, які дислокуються на території Чернігівської області,

на 2020 рік передбачаються асигнування в сумі 1 599,0 тис. грн, що відповідає загальному обсягу проекту Програми та на 608,0 тис. грн менше уточнених призначень 2019 року.

Резервний фонд

Відповідно до статті 24 Бюджетного кодексу України для фінансування заходів з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного, природного, соціально-політичного характеру та заходів, пов'язаних із запобіганням виникненню надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, а також інших заходів, що не мають постійного характеру і не можуть бути передбачені під час складання проекту обласного бюджету, заплановані кошти резервного фонду обласного бюджету в сумі 500,0 тис. грн, що на рівні 2019 року.

Кредитування

Для надання пільгового кредиту індивідуальним сільським забудовникам відповідно до обласної програми підтримки індивідуального житлового будівництва та розвитку особистого селянського господарства „Власний дім” передбачається спрямувати 5 500,0 тис. грн, в тому числі 3 000,0 тис. грн – за рахунок загального фонду та 2 500,0 тис. грн – за рахунок спеціального фонду обласного бюджету (2019 рік: загальний фонд – 3000,0 тис. грн, спеціальний фонд – 2000,0 тис. грн).

Для кредитування молодіжного житлового будівництва відповідно до обласної програми підтримки розвитку житлового кредитування молоді на 2011-2020 роки (з урахуванням видатків, пов'язаних з наданням та обслуговуванням таких кредитів) передбачається 1 995,3 тис. грн, в тому числі 1 500,0 тис. грн – із загального фонду бюджету та 495,3 тис. грн – зі спеціального фонду (2019 рік: загальний фонд – 1 500,0 тис. грн, спеціальний фонд – 275,6 тис. грн).

Міжбюджетні відносини

Обсяг базової дотації з державного бюджету передбачений обласному бюджету в сумі 59 539,9 тис. грн (більше призначень 2019 року на 19 490,0 тис. грн), субвенцій з держбюджету – 1 237 403,7 тис. грн (менше на 2 915 049,7 тис. грн за рахунок соціальних субвенцій – 2 493 615,1 тис. грн, медичної субвенції – 580 102,5 тис. грн), субвенції з Черкаського обласного бюджету на утримання об'єктів спільного користування – 733,6 тис. грн (менше на 1 266,4 тис. грн).

У Законі України „Про Державний бюджет України на 2020 рік” обласному бюджету передбачена додаткова дотація з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я в сумі 253 868,6 тис. грн, що на 278 893,9 тис. грн або на 52,3% менше відповідної дотації поточного року.

Відповідно до частини п'ятої статті 103⁶ Бюджетного кодексу України затверджується розподіл цієї додаткової дотації в сумі 177 708,0 тис. грн, у тому числі: для обласного бюджету – 130 862,7 тис. грн, для районних бюджетів – 23 099,4 тис. грн, для бюджетів об'єднаних територіальних громад – 23 745,9 тис. гривень. Нерозподілений залишок додаткової дотації складає 76 160,6 тис. грн і підлягає розподілу протягом року згідно з Порядком розподілу додаткової дотації на здійснення переданих з державного бюджету

видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я між місцевими бюджетами області, який затверджений розпорядженням голови обласної державної адміністрації від 22.01.2018 № 35 (зі змінами).

Розподіл дотації здійснено відповідно до Порядку в розмірі 70% планової суми пропорційно до обсягу дотації, розподіленого для місцевих бюджетів у поточному році. Під час розподілу дотації враховано зміну порядку фінансування закладів охорони здоров'я з 01.04.2020, тобто в обсязі дотації розподіленої в проєкті, як база для розподілу враховується сума дотації на заклади освіти та 1/2 обсягу дотації на видатки закладів охорони здоров'я на оплату комунальних послуг та енергоносіїв. При цьому враховується загальне зменшення дотації для області з державного бюджету вдвічі.

Субвенції з держбюджету заплановані на:

- розвиток системи екстреної медичної допомоги в сумі 34 102,7 тис. грн (врахована у видатках Управління охорони здоров'я облдержадміністрації та надається вперше);

- проєктні, будівельно-ремонтні роботи, придбання житла та приміщень для розвитку сімейних та інших форм виховання, наближених до сімейних, та забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, осіб з їх числа – 34 201,8 тис. грн, що на 8 583,1 тис. грн більше в порівнянні з призначеннями 2019 року (розподіл між районами буде проведено відповідно до затверджених порядків) та заявок органів місцевої влади тощо;

- надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету в сумі 10 390,8 тис. грн, що більше 2019 року на 828,2 тис. грн або на 8,7% (субвенція розподілена пропорційно до кількості осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних класах закладів загальної середньої освіти та групах закладів дошкільної освіти, в тому числі: Управлінню освіти і науки облдержадміністрації в сумі 185,2 тис. грн, місцевим бюджетам області – 10 205,6 тис. грн);

- на фінансове забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах – 798 927,7 тис. грн, що більше уточнених призначень 2019 року на 267 168,8 тис. грн або на 50,3% .

Перелік об'єктів затверджується розпорядженням голови обласної державної адміністрації з врахуванням пропозицій, наданих райдержадміністраціями та міськими радами міст обласного значення та згідно зі статтею 103¹ Бюджетного кодексу України, зокрема зі спрямуванням не більше 20% обсягу субвенції на будівництво, реконструкцію, ремонт і утримання вулиць і доріг комунальної власності в населених пунктах. Законопроект про внесення змін до Бюджетного кодексу України доповнено перелік доріг комунальної власності дорогами, вулицями та іншими дорогами, які є складовими автомобільних доріг державного значення та спрямуванням у розмірі не більше 60%.

Субвенція з обласного бюджету іншим місцевим бюджетам області на здійснення переданих видатків у сфері освіти за рахунок коштів освітньої

субвенції (на оплату праці з нарахуваннями педагогічних працівників інклюзивно-ресурсних центрів) розподілена в сумі 13 150,8 тис. грн, що більше 2019 року на 2 414,7 тис. грн або на 22,5%. Субвенція розподілена із урахуванням відкриття нових інклюзивно-ресурсних центрів та зміни штатної чисельності педагогічних працівників у вже існуючих закладах. Нерозподілений залишок субвенції становить 6 631,1 тис. грн та буде розподілений згідно подальшого створення таких центрів тощо.

Субвенція з обласного бюджету на здійснення переданих видатків у сфері освіти за рахунок коштів освітньої субвенції (на оплату праці з нарахуваннями педагогічних працівників приватних шкіл) розподілена місту Чернігову в сумі 381,9 тис. грн (*субвенція надається вперше*).

За рахунок цільових коштів медичної субвенції з держбюджету на забезпечення централізованих заходів з лікування хворих на цукровий та нецукровий діабет з обласного бюджету виділена субвенція іншим місцевим бюджетам області в сумі 6 381,3 тис. грн на I квартал 2020 року.

Також за рахунок цільових коштів медичної субвенції з держбюджету на забезпечення лікування хворих на хронічну ниркову недостатність, згідно з Законом України „Про Державний бюджет на 2020 рік”, передбачені видатки у загальній сумі 10 051,6 тис. грн (тільки на I квартал 2020 року), які розподілені Управлінню охорони здоров'я облдержадміністрації (обласній лікарні) у сумі 6 691,6 тис. грн та Чернігівському міському бюджету в сумі 3 360,0 тис. грн пропорційно до кількості хворих.

За загальним фондом обласного бюджету затверджена субвенція Харківському обласному бюджету на утримання об'єктів спільного користування за медичні послуги Харківського спеціалізованого медико-генетичного центру в сумі 350,0 тис. грн (на рівні 2019 року).

Обсяг інших субвенцій з обласного бюджету іншим місцевим бюджетам області становить 7 902,7 тис. грн, у тому числі на:

- пільгове медичне обслуговування осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи – 3 022,3 тис. грн (*розподіл між місцевими бюджетами здійснено з урахуванням загальної чисельності осіб, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, які мають на це право відповідно до діючого законодавства*);

- поховання учасників бойових дій та осіб з інвалідністю внаслідок війни – 630,4 тис. грн (*розподілена між місцевими бюджетами з урахуванням загальної чисельності осіб, які мають право на ці пільги*);

- фінансування заходів програми передачі нетелей багатодітним сім'ям, які проживають у сільській місцевості Чернігівської області на 2016-2020 роки – 1 000,0 тис. грн (*на рівні очікуваного використання 2019 року*);

- фінансування заходів Програми сприяння виконанню повноважень депутатами Чернігівської обласної ради на 2019-2020 роки – 3 250,0 тис. грн (*визначена відповідно до фінансових можливостей обласного бюджету та буде використана на виконання доручень виборців депутатами обласної ради*).

Крім того, згідно із Законом України „Про Державний бюджет України на 2020 рік” нерозподіленими між областями (розподілятимуться упродовж наступного року) є такі міжбюджетні трансферти з державного бюджету місцевим бюджетам:

- стабілізаційна дотація в сумі 200 000,0 тис. грн;
- субвенція на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для сімей осіб, визначених абзацами 5-8 пункту 1 статті 10 Закону України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, для осіб з інвалідністю I-II групи, яка настала внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, визначених пунктами 11-14 частини другої статті 7 Закону України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, та які потребують поліпшення житлових умов – 305 145,3 тис. грн;
- субвенція на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для внутрішньо переміщених осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів, та визнані особами з інвалідністю внаслідок війни III групи відповідно до пунктів 11-14 частини другої статті 7 або учасниками бойових дій відповідно до пунктів 19-20 частини першої статті 6 Закону України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, та які потребують поліпшення житлових умов – 248 445,0 тис. грн;
- субвенція на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для сімей учасників бойових дій на території інших держав, визначених у абзаці першому пункту 1 статті 10 Закону України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, для осіб з інвалідністю I-II групи з числа учасників бойових дій на території інших держав, інвалідність яких настала внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, пов’язаних з перебуванням у цих державах, визначених пунктом 7 частини другої статті 7 Закону України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, та які потребують поліпшення житлових умов – 200 000,0 тис. грн;
- субвенція на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для сімей осіб, визначених у абзаці чотирнадцятому пункту 1 статті 10 Закону України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, для осіб з інвалідністю I-II групи, які стали особами з інвалідністю внаслідок поранень, каліцтва, контузії чи інших ушкоджень здоров’я, одержаних під час участі у Революції Гідності, визначених пунктом 10 частини другої

статті 7 Закону України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, та які потребують поліпшення житлових умов – 7 626,4 тис. грн;

- субвенція на створення навчально-практичних центрів сучасної професійної (професійно-технічної) освіти – 259 000,0 тис. грн;

- субвенція на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти „Нова українська школа” – 1 421 334,9 тис. грн;

- субвенція на реалізацію програми „Спроможна школа для кращих результатів” – 1 500 000,0 тис. грн;

- субвенція на покращення соціального захисту окремих категорій педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти – 3 753 209,8 тис. грн;

- субвенція на здійснення підтримки окремих закладів та заходів у системі охорони здоров'я – 1 450 611,5 тис. грн;

- субвенція на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій – 2 000 000,0 тис. грн;

- субвенція на підтримку розвитку об'єднаних територіальних громад – 2 100 000,0 тис. грн;

- субвенція на проведення виборів депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів – 2 154 988,0 тис. грн;

- субвенція на реалізацію програми „Спроможна школа для кращих результатів” – 2 000 000,0 тис. гривень.

Розподіл виділених за рахунок цих субвенцій коштів буде здійснюватися в 2020 році згідно з Порядками розподілу та використання цих субвенцій, затвердженими постановами Кабінету Міністрів України.

Загальний обсяг державного фонду регіонального розвитку затверджений Законом України „Про Державний бюджет України на 2020 рік” у сумі 7 500 000,0 тис. грн (орієнтовна сума для Чернігівської області – 142 500,0 тис. грн).

Директор Департаменту
фінансів облдержадміністрації

Валерій ДУДКО